

ΕΝΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Οι μαθητές του Α3 με αφορμή το διήγημα του Λ. Τολστόι «Ο παππούς και το εγγονάκι», που διδάχτηκαν στο μάθημα της Λογοτεχνίας, κάνουν ένα μικρό αφιέρωμα στους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας.

Εργαζόμενοι ο καθένας μόνος του, αλλά και ομαδικά προσπάθησαν να προσεγγίσουν τον τρόπο σκέψης και δράσης των ενηλίκων, να κατανοήσουν τα προβλήματα των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας και να βγάλουν τα δικά τους συμπεράσματα και κυρίως τα δικά τους συναισθήματα.

Υπεύθυνη καθηγήτρια : Ευγενία Μπίσα

Σχολ. έτος: 2022-2023



Λέων Τολστόι «Ο παππούς και το ερχονάκι»

Στο μικρό αυτό αφήγημα ο μεγάλος Ρώσος στοχαστής και συγγραφέας Λέων Τολστόι σκιαγραφεί με λιτότητα το θέμα της συμβίωσης του γέροντα γονιού με την οικογένεια του παιδιού του. Η στοιχειώδης πλοκή οδηγεί στη λύση-μήνυμα που είναι η αγάπη και η κατανόηση προς τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας.

Ο παππούς είχε γεράσει πολύ. Τα πόδια του δεν τον πήγαιναν, τα μάτια του δεν έβλεπαν, τ' αυτιά του δεν άκουγαν. Δόντια δεν είχε. Κι όταν έτρωγε, του χυνόταν το φαγητό. Ο γιος του και η νύφη του δεν τον έβαζαν πια μαζί τους στο τραπέζι, αλλά του 'διναν να φάει πάνω στη μεγάλη χτιστή χωριάτικη θερμάστρα όπου πλάχιαζε.

Κάποτε που του βάλανε να φάει στο πήλινο πιάτο, του ξέφυγε από τα χέρια, έπεσε κι έσπασε. Η νύφη του άρχισε τότε να τον μαλώνει πως όλα τα χαλάει στο σπίτι και σπάει τα πιάτα. Τέλος του είπε πως αποδώ και πέρα θα του 'διναν να τρώει στην ξύλινη γαβάθα. Ο παππούς αναστέναξε μόνο και δεν είπε τίποτα.

Μια μέρα ο άντρας με τη γυναίκα του παρακολουθούσαν που ο γιος τους μαστόρευε κάτι σκαλίζοντας ένα μικρό κούτσουρο. Ο πατέρας λοιπόν τον ρώτησε:

«Τι φτιάχνεις εκεί, Μίσα;».

Κι ο Μίσα απαντά:

«Φτιάχνω μια μεγάλη γαβάθα, πατερούλη. Όταν εσύ κι η μάνα μου γεράσετε, θα σας ταΐζω σ' αυτήν τη γαβάθα».

Ο άντρας κι η γυναίκα του κοιτάχτηκαν και δάκρυσαν. Νιώσανε ντροπή που είχαν προσβάλει τον παππού. Κι από τότε τον βάλανε να τρώει μαζί τους στο τραπέζι και τον πρόδεχαν όπως πρέπει.

Λ. Τολστόι, Διηγήματα, μύθοι και παραμύθια, μτφρ. Π. Ανταίος, Ωκεανίδα

Καλλιεργώντας την ενσυναίσθηση (1)

Ένας φανταστικός διάλογος των μαθητών με τον παππού

- Πόσο χρονών είστε;
- Είμαι 91
- Πού μένετε;
- Στο σπίτι του γιου και της νύφης μου.
- Είστε ικανοποιημένος με αυτό;
- Από τη μια μεριά ναι, γιατί είμαι μόνος και ανήμπορος. Από την άλλη όμως νιώθω ότι γίνομαι βάρος.
- Πώς σας συμπεριφέρονται;
- Δεν έχω παράπονο..... Κάποιες φορές μόνο - ίσως φταίω κι εγώ – με κάνουν να νιώθω άσχημα.
- Τι εννοείτε λέγοντας ότι ίσως να φταίτε κι εσείς;
- Να... πέρασαν τα χρόνια. Τα πόδια μου δε με πηγαίνουν, τα μάτια μου δε βλέπουν, τ' αυτιά μου δεν ακούν. Κι όλα αυτά με οδηγούν να κάνω άθελά μου ζημιές, που δικαιολογημένα εκνευρίζουν τα παιδιά μου.
- Και γιατί δεν τους το λέτε, όταν σας κάνουν να νιώθετε άσχημα;
- Τι να πω; Τους έχω ανάγκη.....Το μόνο που λέω καμιά φορά είναι η λαϊκή παροιμία : « Εκεί που είσαι ήμουνα κι εκεί που είμαι θα 'ρθεις.»

Καλλιεργώντας την ενσυναίσθηση (2)

Ένας φανταστικός διάλογος των μαθητών με το γιο και τη νύφη του παππού

ΜΑΘ. : Θα θέλατε να μας πείτε τι ακριβώς συνέβη με τον παππού;

ΝΥΦΗ: Πάνε περίπου δύο μήνες. Ήταν μεσημέρι κι όλη η οικογένεια τρώγαμε στο τραπέζι το μεσημεριανό μας. Κάποια στιγμή ο παππούς έσπρωξε το πιάτο του και το έριξε. Καταλαβαίνετε τι έγινε. Εκείνη τη μέρα είχαμε σούπα. Έσπασε το πιάτο, γέμισε ο τόπος με σπασμένα κομμάτια, που έπρεπε γρήγορα να τα μαζέψουμε , γιατί υπήρχε κίνδυνος να κοπεί κανείς, και βέβαια η σούπα χύθηκε στο τραπεζομάντηλο, στο χαλί, στην καρέκλα και στα ρούχα του παππού. Τα πασάλειψε όλα!!! Εκνευρίστηκε πολύ! Τον τελευταίο χρόνο κάνει συνεχώς ζημιές και δεν άντεξα. Τον μάλωσα και του είπα ότι στο εξής θα τρώει μόνος του στο δωμάτιό του και μάλιστα σε ξύλινη γαβάθα , για να μη ξανασπάσει ποτέ τίποτε!

ΜΑΘ.: Πώς αντέδρασε εκείνος;

ΓΙΟΣ: Δεν είπε τίποτε. Απλά αναστέναξε.

ΜΑΘ.: Εσείς πώς νιώσατε, όταν η σύζυγός σας μίλησε έτσι στον πατέρα σας;

ΓΙΟΣ: Η αλήθεια είναι πως του φέρθηκε κάπως ... απότομα. Αλλά την καταλαβαίνω. Κουράζεται. Όλη μέρα τρέχει. Με τη δουλειά της, με το σπίτι, με το παιδί, με εμένα . Έχουμε και τον πατέρα μου.... Δεν είναι καθόλου εύκολα τα πράγματα για εκείνη.

ΜΑΘ.: Έχετε σκεφτεί πώς ένιωσε ο παππούς εκείνη τη στιγμή;

ΝΥΦΗ: Η αλήθεια είναι πως όχι.

ΓΙΟΣ: Ε! εντάξει τώρα. Δεν έγινε και κάτι τραγικό. Δεν τον έχουμε παρατημένο τον πατέρα μου... Εξάλλου αλλάξαμε γρήγορα στάση.

ΜΑΘ.: Τι είναι αυτό που σας έκανε να αλλάξετε;

ΓΙΟΣ: Ο γιος μας. Άθελά του βέβαια... Μια μέρα τον είδαμε να σκαλίζει ένα μικρό κούτσουρο. Όταν τον ρωτήσαμε τι κάνει, μας απάντησε πως φτιάχνει μια ξύλινη γαβάθα, για να έχουμε να τρώμε κι εμείς, όταν γεράσουμε!

ΝΥΦΗ: Πραγματικά αυτό με συγκλόνησε! Ο μικρός μιμούμενος τη δική μας συμπεριφορά μας έδειξε το λάθος μας.... Ένωσα λύπη, ντροπή.... Τα λόγια του Μίσα ήταν σα μαχαίρι στην καρδιά...

ΜΑΘ.: Δηλαδή σα να λέμε ότι ο Μίσα σας έδωσε ένα καλό μάθημα;

ΝΥΦΗ: Πραγματικά! Η στάση μας απέναντι στον πεθερό μου, κυρίως η δική μου, άλλαξε εντελώς. Δεν τον μαλώνουμε πια, τρώμε και πάλι όλοι μαζί, όπως παλιά, του κάνουμε περισσότερο παρέα

ΓΙΟΣ: Και καθόμαστε να τον ακούμε να λέει ξανά και ξανά ιστορίες από τα παλιά!

